

Verkiezingsprogramma 2018-2022

**Christen
Unie**
Vijfheerenlanden

Inleiding

ChristenUnie, partij van de samenleving

Verkiezingen gaan over mensen. Over u en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en onze manier van samenleven.

Wij geloven dat mensen geschapen zijn door God en dat Hij ons aan elkaar gegeven heeft om samen te leven, om een samenleving te vormen. Wij geloven dat het in onze samenleving om veel meer gaat dan geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en veiligheid.

Wij willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar wij willen vrijheid om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Wij willen een gemeente waar een bescheiden overheid ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief tonen. We willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen.

Een samenleving met toekomst

In onze samenleving zijn christelijke normen en waarden niet vanzelfsprekend meer. De aanhoudende migratie van vluchtelingen plaatst ons voor grote uitdagingen. De hervormingen van het zorgstelsel zijn ingrijpend geweest en mensen dreigen tussen wal en schip te vallen.

De manier waarop we met elkaar de samenleving vorm geven, staat meer ter discussie dan ooit.

De ChristenUnie onderkent dit en vindt dat het daarom meer dan ooit belangrijk is om te geloven in een stad/gemeente waar het niet meer gaat om 'ik' maar steeds meer om 'wij'. In een politiek van draagkracht en draagvlak. Daarom gaan wij met dit programma van hoop de komende verkiezingen in. Een programma met plannen voor Vijfheerenlanden dat laat zien dat de ChristenUnie wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen meetelt. Wij investeren in zorg voor elkaar, in de cruciale rol van gezinnen, in een dienstbare en rechtvaardige overheid, in moreel leiderschap, in godsdienstvrijheid, in een duurzame economie en in een zorgvuldige omgang met Gods schepping.

Dit vatten we samen in onze kernboodschap.
De ChristenUnie:

- + Zorgt dat iedereen meetelt
- + Investeert in de toekomst van kinderen
- + Komt op voor (godsdienst)vrijheid

Geef geloof een stem

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons als christelijke partij leiden door de Bijbel. In de Bijbel gaat het over mensen, over samenleven en ook over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft voor de toekomst. Wij geloven daarom dat christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn voor Vijfheerenlanden.

De ChristenUnie-politici maken deel uit van een beweging van maatschappelijk betrokken christenen die op tal van plekken in de samenleving hun geloof een stem geven. Die hun geloof niet bewaren voor de kerk of thuis, maar uitdelen in de maatschappij. Die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken voor een betere samenleving.

Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken oplost. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren, om zo vrede te stichten. De Bijbel roept ons op om *recht te doen, trouw te zijn, en nederig de weg te gaan die God van ons vraagt*. (Micha 6:8) En dat willen wij.

**Zet je in voor de bloei van de stad
waarin je woont, want de bloei van de
stad is ook jullie bloei.**

[Jeremia 29:7]

Verkiezingsprogramma ChristenUnie Vijfheerenlanden 2018-2022

De ChristenUnie is een landelijke, christelijke netwerkpartij. Dat biedt stabiliteit. Onze lokale standpunten zijn niet ad hoc opgeschreven maar gebaseerd op onze christelijke uitgangspunten. Tegelijk biedt het feit dat de ChristenUnie actief is op alle niveaus van het openbaar bestuur uitstekende mogelijkheden om af te stemmen en om lokale zaken provinciaal of landelijk aan de orde te stellen (en andersom).

Van christenen voor alle mensen

De ChristenUnie is een partij *van* christenen voor *alle* mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Vijfheerenlanden. Doe met ons mee. Geef geloof een stem!

Inhoud

Inleiding	2
Een samenleving met toekomst	2
Geef geloof een stem	2
<i>Van christenen voor alle mensen</i>	3
Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid	6
1.1 Vertrouwen	6
1.2 De gemeente, dat zijn we samen	6
Overheid en inwoner	
Gemeentelijke herindeling en samenwerking	
1.3 Financiën	8
Politiek is kiezen	
1.4 Privacy	9
Bescherming van persoonsgegevens	
Hoofdstuk 2: Veiligheid	10
2.1 Een veilige samenleving	10
Drugs en drank	
Prostitutie	
Mensenhandel en uitbuiting	
Radicalisering	
Ondermijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld	
Hoofdstuk 3: Gezin, jeugd en onderwijs	13
3.1 Zorg voor kinderen en jongeren	13
Investeren in gezinnen	
Effectieve ondersteuning	
Kindermishandeling en Huiselijk geweld	
3.2 Onderwijs	15
Hoofdstuk 4: Zorg	17
4.1 Volksgezondheid	17
4.2 Zorg voor kwetsbare inwoners	17
Personen met verward gedrag	
Mantelzorgers	
Vrijwilligers	
Iedereen telt mee en doet mee	
Langer zelfstandig	
Ouderen	
Verslaving	
Opvangvoorzieningen	
Prostitutie	
4.3 Zorg voor vluchtelingen	21
Hoofdstuk 5: Werk en Inkomen	22
Aan het werk	
Armoede en preventie	
Schulden	

Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport 24

6.1 Kunst & Cultuur 24

Monumentenbeleid en musea
Bibliotheken

6.2 Sport 25

Sportstimulering

Hoofdstuk 7: Economie 27

ZZP-ers
Duurzame Bedrijventerreinen
Bloeiende binnensteden
Recreatie en toerisme
Koopzondag
Gezonde agrarische sector

Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu 30

8.1 Energieke gemeente 30

Participatie
Afscheid nemen van gas
Zon
Energiebesparing industrie
Energieopslag: Buurtbatterij

8.2 Afvalinzameling 31

8.3 Toekomstbestendig waterbeheer 32

Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte 33

9.1 Wonen 33

Toekomstige generaties
Woningcorporaties

9.2 Ruimte 34

Natuur

Hoofdstuk 10: Mobiliteit 36

Fiets
Voetgangers
Openbaar vervoer
Parkeren
Verkeersveiligheid

Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal. Een samenleving die niet het werk is van de overheid maar van mensen en maatschappelijke verbanden. De gemeente heeft dus een bescheiden faciliterende rol en staat daarin naast mensen. Om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar nodig. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor kwetsbare mensen die het echt niet zelf of met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet.

Inwoners kunnen een beroep doen op de overheid als hun vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Daarom is het goed dat de overheid op een aantal belangrijke terreinen ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

1.1 Vertrouwen

Het vertrouwen in de politiek en in de overheid staat onder druk. De ChristenUnie ziet dat en neemt dat serieus. Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt.

De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, die o.a. zijn vastgelegd in dit programma. Als fractie willen we in Vijfheerenlanden bekend staan al betrouwbaar en constructief.

De ChristenUnie wil bijdragen aan het publieke vertrouwen door:

- + Open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in de gemeente Vijfheerenlanden.
- + In te zetten op goede relaties met inwoners en tussen openbaar bestuur en inwoners.
- + Eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die niet zijn na te komen.
- + Er voor te zorgen dat zoveel mogelijk politieke processen in de openbaarheid plaatsvinden.
- + In een coalitieakkoord niet alles voor 4 jaar dichttimmeren maar de uitdagingen voor de komende periode te schetsen en daarmee ruimte te bieden voor alle partijen.
- + De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit te geven door stevig in te zetten op een toegankelijke, digitale dienstverlening.
- + Het onderwerp integriteit continu aandacht te geven:
 - Raad en college volgen elke twee jaar een training over integriteit zodat dilemma's regelmatig besproken worden.
 - De burgemeester is hoeder van de integriteit en daarmee ook vertrouwenspersoon voor raad en college. De burgemeester stelt een tweede vertrouwenspersoon aan, waarbij ervoor wordt gezorgd dat er altijd een man en een vrouw vertrouwenspersoon zijn.

1.2 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie wil dat inwoners zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken. De gemeente staat op haar beurt open voor initiatieven van inwoners, instellingen, bedrijven, kerken en moskeeën die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren in bijv. coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom, om een college en raad die durven los te laten (overheidsparticipatie).

De ChristenUnie wil inzetten op het meedenken van inwoners, platforms en comités voorafgaande aan beleidsvorming in de raad. Burgerinitiatieven willen we ruimhartig verwelkomen en participatie stellen we op

prijs. Wel letten we erop dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over de ruimte die er is voor burgerparticipatie. Dat luistert nauw. Bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad die als hoeder van het algemeen belang knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.

Inwonerpeilingen, experimenten met nieuwe vormen van vertegenwoordiging (zoals dorpsraden) en andere manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming moeten aanvullend zijn op het mandaat dat via de verkiezingen door de inwoners is gegeven. Juist bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad, die als hoeder van het algemeen belang, knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.

Raadgevende referenda zijn geen oplossing bij complexe politieke vraagstukken. Het feit dat de uitslag niet bindend is, levert verwarring en ontevredenheid op. En bovendien: raadsleden zijn gekozen om zorgvuldig alle belangen af te wegen en weloverwogen besluiten te nemen. Laat hen het werk doen waar ze mandaat voor gekregen hebben.

Overheid en inwoner

De gemeente heeft een aantal belangrijke kerntaken, zoals veiligheid, (jeugd-)zorg, maatschappelijke ondersteuning, ruimtelijke ordening en duurzaamheid. Zelfs bij die taken waar zij een primaire verantwoordelijkheid heeft, zoekt zij steeds zoveel mogelijk samenwerking met de samenleving.

De ChristenUnie waardeert dorpen ('kernen') en buurten als lokale gemeenschap en hecht aan het eigene en de vitaliteit van de lokale gemeenschap. In Leerdam en Vianen waardeert de ChristenUnie het eigene van de wijken. De gemeente moet alle mogelijkheden benutten om bewoners van dorpen en de wijken te betrekken bij zaken die hen raken.

Een belangrijke opgave van de gemeente Vijfheerenlanden is het samen met de lokale gemeenschappen per kern / wijk een specifiek beleid vast te leggen. Wat zijn de te verwachten ontwikkeling van de kern / wijk en wat mogen de inwoners van de overheid de komende jaren verwachten in hun wijk? Op die vraag moet een duidelijk antwoord komen.

Voor een betrokken kernen- en wijkenbeleid kiest de ChristenUnie voor het inzetten van dorp- en wijkambassadeurs. Dit zijn mensen die met beide benen in de buurt staan en een makkelijke toegang hebben tot ambtenaren, raadsleden en wethouders. Zij kunnen de verbindende schakel zijn tussen bestuur en samenleving.

Verenigingen / dorps- en wijkplatforms worden gefaciliteerd om hun belangen vertegenwoordigende rol te kunnen vervullen. Voorwaarde is, dat er een duidelijk draagvlak voor de vereniging / platform in de kern / wijk moet worden aangetoond. Voor een degelijk kernen- en wijkenbeleid is het noodzakelijk beleidsvrijheid te geven om kleine projecten slagvaardig te kunnen aanpakken. Raadsleden en/of wethouders hebben regelmatig een vrij toegankelijk inloop uur in het dorps huis / wijkcentrum of een andere centrale plek in de kern / wijk.

De ChristenUnie gaat werken aan / zorgt ervoor dat etc.:

- + Ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijv. in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.
- + Indieners van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd. De gemeentelijke organisatie hanteert hiervoor een eenvoudig systeem/loket.
- + Meer vertrouwen, minder regels: Elk jaar komt het college met voorstellen voor regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd kunnen worden.
- + Wijken krijgen meer eigen mogelijkheden om keuzes te maken die passen bij de wijk en zo mogelijk ook eigen budgetten.
- + Geen raadgevende referenda maar wel vroegtijdig open en eerlijk inwoners betrekken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen.
- + Heldere procesafspraken bij burgerparticipatie.
- + De gemeente gebruikt bij schriftelijke communicatie met inwoners eenvoudig Nederlands. (taalniveau B1)

Gemeentelijke herindeling en samenwerking

De ChristenUnie wil minder bestuurlijke drukte. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen (GR) vragen een kritische houding. De ChristenUnie is niet per definitie tegen gemeenschappelijke regelingen, maar die dienen op z'n minst de mogelijkheid in zich te hebben dat de individuele gemeente eigen beleid kan blijven formuleren. Ook is belangrijk dat de raad zicht en controle houdt op besluiten die een GR neemt.

- + Keuzes voor schaalvergroting (samenwerking met andere gemeenten in allerlei gradaties) worden gemaakt op basis van inhoud, kwaliteit, draagvlak en herkenbaarheid.
- + De ChristenUnie steunt (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken.
- + De raad maakt afspraken over hoe GR-en vanuit de raad worden gevoed en gecontroleerd.
- + De bestuurbaarheid van Gemeenschappelijke Regelingen is van groot belang: de ChristenUnie steunt initiatieven zoals de denktank 'Grip op Gemeenschappelijke Regelingen'.

1.3 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Structurele uitgaven, zoals voor wegen en onderwijshuisvesting, worden betaald uit vaste inkomsten. Alle inwoners betalen mee, hetzij via de afdracht van de rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de OZB. Uiteraard is er voor mensen met weinig financiële draagkracht maatwerk mogelijk.

In de afgelopen periode is het takenpakket van de gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de risico's voor gemeenten toegenomen zonder dat de financiële mogelijkheden om die op te vangen zijn vergroot. Daarmee is de noodzaak versterkt om alle risico's beter in beeld te brengen en te beheersen. Dit laatste kan door op tijd maatregelen te nemen. Toekomstige generaties mogen niet worden opgezadeld met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Politiek is kiezen

Het begint allemaal met het inzichtelijk maken in de begroting en jaarrekening welke prestaties voor de beschikbare financiën worden uitgevoerd en zijn gerealiseerd. Publieke middelen zijn per definitie schaars; er zijn altijd meer wensen dan beschikbaar geld. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij bezuinigingen moeten de posten die te maken hebben met de nood van individuele inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen worden ontzien.

De nieuwe voorschriften voor begroting en jaarrekening zijn gericht op transparantie en betere vergelijkbaarheid met andere gemeenten. Noodzakelijk is dat de accountant kan vertrouwen op de interne controle van de gemeentelijke organisatie en niet veel extra werkzaamheden verricht.

De ChristenUnie Vijfheerenlanden pleit voor het instellen van een onafhankelijke rekenkamer met externe deskundigen om zo de gemeente als ambtelijke organisatie voortdurend uit te dagen om te blijven werken aan doelgerichtheid en efficiëntie.

- + De ChristenUnie is voor pilots over burgerbegrotingen binnen het budgetrecht van de raad.
- + De lokale lastendruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie. Bij de harmonisatie van de lastendruk (OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting, parkeerbelasting) van de nu nog drie verschillende gemeentes wordt gezocht naar een goed evenwicht tussen het op peil houden van de inkomsten van de gemeente Vijfheerenlanden en de lasten van de inwoners.
- + De dienstverlening van de gemeente (o.a. leges) is kostendekkend.
- + Bij inkoopbeleid hanteert Vijfheerenlanden duurzame criteria (*fair trade*, *social return on investment* en maatschappelijk verantwoord ondernemen).
- + De ChristenUnie streeft naar het behouden van het Fair Trade certificaat voor de gemeente Vijfheerenlanden, dat een van haar voorgangers, de gemeente Leerdam, reeds had verworven.
- + Indien nodig bezuinigen wij door kritisch te zijn op:
 - Bekostigen van 'prestigeprojecten'

- De inhuur van externe projectmanagers, adviesbureaus e.d.

1.4 Privacy

Bescherming van persoonsgegevens

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan.

Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Inwoners hebben daar recht op: het recht op bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht en moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun gegevens gebeurt.

Vanaf 25 mei 2018 geldt in alle EU-lidstaten één privacywet: de AVG. Deze wet legt de gemeente de verplichting op om aantoonbaar alles in orde te hebben voor wat betreft de bescherming van persoonsgegevens.

- + Elke medewerker van de gemeente die gevoelige persoonsgegevens verwerkt volgt een privacytraining of heeft een dergelijke training gevolgd;
- + Medewerkers in het sociaal domein ontvangen werkinstructies om een zorgvuldige omgang met gevoelige persoonsgegevens te waarborgen;
- + Medewerkers in het sociaal domein wijzen cliënten zowel schriftelijk als mondeling op hun rechten op het gebied van privacy;
- + De gemeente Vijfheerenlanden stelt een Functionaris voor Gegevensbescherming aan die mede als taak heeft het vergroten van het privacybewustzijn in de gemeentelijke organisatie
- + Hiertoe stelt de gemeente Vijfheerenlanden heldere privacystatements op.
- + Niet de angst voor boetes, maar een intrinsieke motivatie om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens moet de basis vormen voor het voldoen aan privacywetgeving.
- + Gegevens van inwoners en van de organisatie zelf worden volgens de geldende wettelijke privacy normen veilig opgeslagen.

Hoofdstuk 2: Veiligheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoner van Vijfheerenlanden wilt u veilig kunnen leven. Helaas is dat niet vanzelfsprekend. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Inwoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten. Dat zijn buurten waarin jongeren veilig naar school gaan en ruimte hebben om te spelen, waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en winkelen en waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief kunnen zijn en nog voluit van het leven kunnen genieten.

2.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan, maar altijd met een hart. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve, op herstel gerichte, aanpak van daders.

De gemeente stelt een integraal veiligheidsbeleid vast dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende buurten. Betrokkenheid van inwoners en organisaties is hierbij van groot belang. In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van de organisaties die zorgdragen voor veiligheid. De ChristenUnie wil dat het integraal veiligheidsplan tijdig door de raad wordt vastgesteld, zodat de gemeente invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie.

Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen gemeenteraad, burgemeester en politie, waarin gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijdtijden e.d. van politie, brandweer en ambulances. De gemeenteraad moet een stevige vinger aan de pols houden bij beleid dat naar de veiligheidsregio's is verplaatst.

Inwoners worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en van internet, zoals WhatsApp-groepen in de wijk.

Cameratoezicht is een prima middel, maar de ChristenUnie wil het beperkt (proportioneel) toepassen en inbedden in goede wetgeving (privacy).

De ChristenUnie stimuleert dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen, biedt inwoners in sommige gevallen veiligheid, maar is nog onvoldoende bekend. De ChristenUnie vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente om problemen in de wijk aan te pakken.

- + Er wordt ingezet op extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent.
- + Inwoners worden betrokken bij het opstellen van het veiligheidsplan en de prioriteiten.
- + De gemeente zorgt voor lage drempels voor het doen van (anonieme) aangifte en voor goede terugkoppeling door politie.
- + Er komt een actieplan criminele jeugdbendes. Hard optreden en tegelijk perspectief bieden zijn uitgangspunten. Ouders en het onderwijs spelen een belangrijke rol.
- + De kosten van vandalisme worden verhaald op daders. De gemeente publiceert regelmatig de resultaten hiervan en de omvang van de schade ten gevolge van vandalisme door middel van een 'vandalismemeter'.

Drugs en drank

Mensen zijn geschapen door God. Zij zijn te waardevol om in drugs, drank, gokken of prostitutie zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijt te raken.

De ChristenUnie wil de aanwezigheid van coffeeshops en het gebruik van drugs en alcohol actief tegengaan en streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen. De gemeente moet bij aanwezige coffeeshops actief handhaven op de landelijk vastgestelde AHOJ-GI-criteria. (Verboden om: te afficheren, harddrugs te verhandelen, overlast te veroorzaken, jeugd onder de 18 toe te laten of aan hen te verkopen, grote hoeveelheden te verhandelen en het ingezetenencriterium.) Ook moet het afstandscriterium (minimaal 250 meter tot scholen) opgenomen worden in het lokale coffeeshopbeleid en wordt hier strikt op

gehandhaafd, ook richting bestaande coffeeshops.

De ChristenUnie is tegen het zelf telen van wiet door gemeenten en is geen voorstander van experimenten hiermee. Wiet is en blijft een verboden middel. Door het wietgebruik tegelijkertijd wel te gedogen geeft de overheid een dubbele boodschap af.

Tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden. Growshops worden verboden.

De gemeente moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs, o.a. door voorlichting en de inzet van de jongerenwerker.

Met de Drank- en Horecawet van 2013 is de nodige ervaring opgedaan met gemeentelijke handhavingstaken. Deze handhaving vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. Wij vragen extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De ChristenUnie wil dat de strijd tegen drankmisbruik gevoerd wordt samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

- + De gemeente organiseert voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet. De gemeente gebruikt hiervoor regelmatig mystery guests.
- + Happy hours in de horeca en reclamestunts voor alcoholische dranken worden via convenanten of via de APV aan banden gelegd.
- + De gemeente Vijfheerenlanden maakt zich in de regio/provincie sterk voor een taskforce drugs om drugsgerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

Prostitutie

Prostitutie is mensonwaardig en gaat in tegen Gods bedoeling met seksualiteit. Criminaliteit, mensenhandel, uitbuiting, eenzaamheid en andere sociale problemen zijn de schrijnende werkelijkheid achter de schone schijn. Wij willen dat de gemeente zorg draagt voor voldoende hulp- en uitstapprogramma's voor prostituees. Regelmatige prostitutiecontrole is nodig om schrijnende situaties op te sporen, te handhaven en om hulp (via een uitstapprogramma) te kunnen bieden. Voor exploitanten kan ondernemen in deze sector alleen onder heel strikte voorwaarden mogelijk gemaakt worden. Daartoe komt er een one-strike-you're-out-beleid. Na de 'out' wordt een pand herbestemd door de raad.

- + ChristenUnie Vijfheerenlanden wil een uitsterfbeleid voor bestaande seksinrichtingen en de vestiging van nieuwe voorkomen.
- + De gemeente Vijfheerenlanden zorgt voor een veilige opvang voor slachtoffers van loverboys, pooiers en mensenhandelaren.

Mensenhandel en uitbuiting

Mensenhandel komt niet alleen in de prostitutie voor maar ook in de horeca, de agrarische sector en productiewerk in de vorm van economische uitbuiting. Alle mogelijkheden om mensenhandel en uitbuiting tegen te gaan, moet de gemeente benutten. Dat betekent dat de verschillende gemeentelijke diensten goed samenwerken en alert zijn op signalen van mensenhandel en daarbij samenwerken met de partners zoals politie en OM.

Radicalisering

Radicalisering vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in Vijfheerenlanden in vrijheid en veiligheid leven. Het kan levens verwoesten, drijft families tot wanhoop en laat professionals soms verslagen achter. Radicalisering ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de democratische rechtsorde en bereid zijn daar in de praktijk consequenties aan te verbinden.

Naast het beschermen van de samenleving heeft de overheid ook een taak bij het beschermen van de individuele (minderjarige) burger. Aanpak van radicalisering bestaat daarom ook uit het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtegoed. Vooral jongeren die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving zijn kwetsbaar. Het is daarmee niet alleen een veiligheidsvraagstuk maar ook een maatschappelijk vraagstuk. De ChristenUnie wil graag inzetten op een rondetafelbijeenkomst met maatschappelijke partners om dit vraagstuk concreet te maken en helder te krijgen welke rol de gemeente Vijfheerenlanden hierin kan spelen.

Ondermijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Gemeenten moeten zich bewust zijn van de invloed van grootschalige criminele organisaties, o.a. op de ontwikkeling van het onroerend goed in de gemeente. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Door een oplettende houding van gemeentebesturen kunnen zij deze ontwikkelingen op het spoor komen. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan het gebruik van winkelpanden (kap- en massagesalons) of horecapanden die aanwezig zijn op een manier die nauwelijks rendement kan opleveren. De ChristenUnie is er voorstander van de wet Bibob gericht en zo veel mogelijk in te zetten. Verouderde vakantieparken blijken regelmatig broeinesten van criminaliteit, zoals witwaspraktijken. Dat vraagt om handhaving en vooral een goed beleid. De gemeente werkt hierbij nauw samen met het RIEC (Regionale Informatie en Expertise Centra).

Hoofdstuk 3: Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Vijfheerenlanden moet daarom inzetten op veilige gezinnen, scholen en buurten. De ChristenUnie wil dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, deze zoveel mogelijk dicht bij huis en school krijgen en dat de zorg past bij de identiteit van het gezin.

3.1 Zorg voor kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Het is hoog tijd om meer aandacht te besteden aan sterke en liefdevolle gezinnen. De ChristenUnie wil dat stellen met kinderen geholpen worden om te bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Onderzoek laat zien dat voorlichting en begeleiding positief werken tegen stress in de relatie: een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben. Daarom vinden wij het belangrijk dat ouders via onder andere de consultatiebureaus op de hoogte worden gebracht van de diverse (ouderschaps)cursussen die door het sociaal team aangeboden worden.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders bijzonder ingrijpend. Steeds meer raken we hiervan doordrongen, zeker als we de verhalen horen over pijnlijke vechtscheidingen. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed bij ouders wordt voorkomen.

- + Meer aandacht in de prenatale voorlichting voor psychosociale aspecten en veranderingen in de relatie als gevolg van het vader- en moederschap;
- + We verbreden het aanbod aan relatie-ondersteunende programma's om zo stellen de mogelijkheid te bieden te werken aan hun relatie: identiteitsgebonden begeleiding moet mogelijk zijn;
- + Ouderschapskursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn;
- + Met professionals uit het veld ontwikkelen we een preventief (v)echtscheidingsbeleid, dat tijdig en passende hulp biedt als een scheiding onvermijdelijk is;
- + De begeleiding en ondersteuning van kinderen in echtscheidingssituaties (zoals bijvoorbeeld d.m.v. het KIES-programma) is en blijft essentieel.
- + Extra steun voor initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen. Sprekende voorbeelden hiervan zijn Home-Start en de Family Factory.

Effectieve ondersteuning

Door de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. Om de transformatie te laten slagen zal er verder ingezet gaan worden op preventie en vroegsignalering, zodat kinderen eerder worden ondersteund en geholpen. Want ouders en kinderen zijn erbij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is. Zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals een plan maakt.

In het hulpverleningstraject willen we namelijk de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor alle kinderen die ondersteuning nodig hebben. Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk dat de zorg dichtbij georganiseerd is. Dit kan door laagdrempelige hulp te bieden in de natuurlijk omgeving van gezinnen, zoals op scholen en kinderopvanginstellingen. Door een schoolmaatschappelijk werker vanuit het Sociaal Team beschikbaar te stellen aan de scholen hebben ouders én docenten een duidelijk aanspreekpunt voor hun vragen. Via korte lijntjes met het samenwerkingsverband wordt op die manier ingezet op preventie en wordt voorkomen dat op termijn doorstroming naar duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig is.

De ChristenUnie wil extra investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zwaardere hulpverleningstrajecten te voorkomen.

- + Multi-probleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator cruciaal.
- + Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op kwaliteit, nabijheid en aansluiting bij identiteit;
- + Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg niet heeft ingekocht.
- + Kinderen, jongeren, ouders, scholen en kinderopvanginstellingen worden betrokken bij een integrale visie op jeugdhulp;
- + Jongeren die mantelzorger zijn worden optimaal ondersteund vanuit de Wmo, zodat zij gewoon naar school kunnen en vrije tijd hebben;
- + Voor zwerfjongeren is er opvang en begeleiding en zogenaamde spookjongeren worden opgespoord.
- + De gemeente biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding.
- + De gemeente stimuleert de werving van pleegouders, zodat kinderen indien nodig opgevangen kunnen worden in hun eigen omgeving.
- + Om gezondheidsproblemen tegen te gaan en het (sociaal) welzijn te bevorderen, zorgt de gemeente ervoor dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om te sporten. Dit kan bijvoorbeeld door in te zetten op een Jeugdsportfonds, samenwerking met Stichting Leergeld of door het aanstellen van een combinatiefunctionaris Sport;
- + De gemeente financiert voorlichting over digiveiligheid en mediawijsheid op scholen zodat kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media;
- + De gemeente zet sterk in op het faciliteren van organisaties, die zich inzetten voor het stimuleren en bevorderen van psychische gezondheid bij kinderen en ouders en het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren;
- + De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden;
- + Omdat leer- en zorgproblemen vaak samenhangen pleit de ChristenUnie voor de positionering van een leerplichtambtenaar in het Sociaal Team.

Kindermishandeling en Huiselijk geweld

Kinderen hebben het recht om veilig te zijn, om beschermd te worden tegen kindermishandeling. De gevolgen van mishandeling zijn groot. Daarom is het belangrijk dat er extra wordt ingezet op het voorkomen, signaleren en stoppen van kindermishandeling.

Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, moet laagdrempelig, zonder wachttijden bereikbaar zijn en bekend bij alle inwoners van Vijfheerenlanden. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende hulp en/of een veilige opvang zijn, bij voorkeur op een plek waar alle hulp onder een dak geboden kan worden. De registratie bij Veilig Thuis en bij de politie moet zo zijn dat het duidelijk is welke vorm van huiselijk geweld er speelt. Zo kan er snel passende handhaving en zorg ingezet worden.

- + Al bij de zwangerschap vindt er screening plaats op hoog risicosituaties.
- + Consultatiebureaus (CJG/JGZ) bieden begeleiding in het omgaan met huilgedrag van baby's.
- + De ChristenUnie zet zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, verloskunde, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.

3.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek. Daar ontwikkelen ze zich cognitief en sociaal en ontmoeten ze andere kinderen en jongeren. De ChristenUnie staat pal voor de vrijheid van onderwijs. Ouders moeten, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen. De gemeente moet de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteren.

Al het onderwijs is bijzonder. De scholen in Vijfheerenlanden zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel een maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen.

De onderwijsbesturen zijn verantwoordelijk voor Passend Onderwijs. Het is heel belangrijk dat Passend Onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd worden en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor die bepaalde leerling nodig is. Zo wordt de professionaliteit van scholen en samenwerkingsverbanden benut.

Voor het versterken van preventie en vroegsignalering werkt de gemeente zoveel mogelijk faciliterend samen met professionals in het onderwijs en in de voor- en vroegschoolse voorzieningen.

Kleine scholen zijn vaak sterk geworteld in hun omgeving. De ChristenUnie heeft zich zowel op landelijk als op gemeentelijk niveau altijd ingezet voor kleine scholen. Dat blijft de ChristenUnie in de komende tijd doen. Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. De ChristenUnie vindt dat dit een keuze is van ouders zelf. Als er sprake is van (taal)achterstanden worden ouders via de consultatiebureaus gestimuleerd om gebruik te maken van de voor- en vroegschoolse voorzieningen. Ouders kunnen tijdens de VVE-activiteiten zelf ook taalonderwijs volgen.

De toenemende trend om onderwijsinstellingen en kinderopvang samen te voegen tot Integrale Kindcentra (IKC's) biedt aan de ene kant kansen om kinderen al jong een doorlopende leerlijn aan te bieden. Tegelijk mag lokale of regionale samenwerking geen inbreuk vormen op de autonomie van besturen en de identiteit van scholen. Vrijheid van onderwijs vraagt een terughoudende overheid. Samenwerking is goed, het afdwingen ervan niet.

Helaas ontstaan er regelmatig problemen bij de overgang van kinderen en jongeren van de ene naar de andere vorm van onderwijs. Om die reden stimuleert de gemeente, met oog en waardering voor de eigenheid en identiteit van scholen, samenwerking tussen voor- en vroegschoolse voorzieningen en het onderwijs, maar ook de samenwerking tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs en het onderwijs dat daarop volgt. Zeker als het gaat om kwetsbare jongeren. Dit kan door bijvoorbeeld de inzet van vrijwillige mentoren.

Naast het onderwijs aan onze kinderen is onderwijs voor sommige volwassenen ook noodzakelijk. De ChristenUnie maakt zich sterk voor een integrale aanpak van laaggeletterdheid en het bevorderen van integratiecursussen waar asielzoekers een plek mogen hebben.

Daarnaast wil de ChristenUnie dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt meer gaan samenwerken. Dat kan door doordat de gemeente in haar aanbesteding aan plaatselijke aannemers de eis stelt dat stageplekken worden mogelijk gemaakt (SROI).

Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval. Zoveel mogelijk jongeren in de Vijfheerenlanden halen een startkwalificatie.

- ⊕ De ChristenUnie wil dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs op het bedrijfsleven in Vijfheerenlanden, met name voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen.
- ⊕ In de Vijfheerenlanden krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving.
- ⊕ Er komt extra begeleiding vanuit het wijkteam in samenwerking met het onderwijs voor overbelaste jongeren die door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat er bij huisvesting van onderwijs aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat er binnen de gemeente Vijfheerenlanden met een brede blik gekeken wordt naar het thema Onderwijs en hiervoor een integrale beleidsnota opgesteld wordt.

Verkiezingsprogramma ChristenUnie Vijfheerenlanden 2018-2022

- ⊕ De ChristenUnie pleit voor een VVE-Convenant tussen Voor- en Vroegschoolse voorzieningen, de gemeenten, Consultatiebureau en Sociaal Team om gezamenlijk de doorgaande leerlijn tussen 2 en 6 te waarborgen. Deze samenwerking is gericht op preventie en een warme overdracht tussen de verschillende partners.
- ⊕ Mede vanwege de leefbaarheid pleit de ChristenUnie voor het behoud van scholen in de dorpen, ook onder de opheffingsnorm.
- ⊕ De gemeente biedt financiële ondersteuning voor scholen die te maken krijgen met Nieuwkomers maar geen recht hebben op financiering vanuit het Rijk.

Hoofdstuk 4: Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

De ChristenUnie gelooft in een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde.

Eén van de kenmerken van onze samenleving is dat bijna iedereen deel uit maakt van een of meerdere netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen.

We hebben een periode van grote bezuinigingen en hervormingen gehad waardoor inwoners veel meer dan vroeger zelf verantwoordelijk zijn geworden voor het regelen van ondersteuning. Dit heeft geleid tot teleurstelling en zorgen. Er zijn ook mensen tussen wal en schip beland. De ChristenUnie blijft inzetten op een participatiesamenleving; het is belangrijk dat mensen elkaar helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen die het niet op eigen kracht redden.

De ChristenUnie wil in Vijfheerenlanden bijdragen aan een samenleving waarin iedereen ertoe doet en meedoet.

De gemeenten hebben in de afgelopen periode veel meer taken gekregen en dus een grote verantwoordelijkheid als het gaat om de zorg voor kinderen, jongeren en kwetsbare inwoners. Niet alles in dit proces is goed gegaan, maar de ChristenUnie steunt de veranderingen omdat het goed is om een samenhangend zorg- en preventieaanbod zo dicht mogelijk bij onze bewoners te organiseren.

Uitgangspunt van de ChristenUnie is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst, leeftijd, gewenstheid of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

De ChristenUnie wil de inkoop voor jeugd, Wmo en beschermd wonen integraal gaan organiseren. Dus één contract voor alle domeinen om te benadrukken dat Vijfheerenlanden uitgaat van de leefwereld van mensen en niet van wettelijke kaders.

4.1 Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven. Wij willen namelijk dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

De gemeente is verantwoordelijk voor de instandhouding van de (regionale) gezondheidsdienst (GGD) en daarmee voor het uitvoeren van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg.

De levensverwachting van inwoners verschilt regelmatig per wijk. De ChristenUnie maakt zich daar zorgen over en zet zich in om deze verschillen tegen te gaan.

- ⊕ In alle wijken wordt er (op maat) voor jong en oud ingezet op preventie in de vorm van leefstijlverbetering.
- ⊕ De gemeente Vijfheerenlanden hecht grote waarde aan preventieprogramma's die de volksgezondheid stimuleren en verbeteren zoals het project Jongeren op Gezond Gewicht. (JOGG)
- ⊕ De gemeente stelt voor het ontwikkelen van het lokale gezondheidsbeleid en voor het bepalen van prioriteiten, een gemeentelijke gezondheidsprofiel of verschillende wijkgezondheidsprofielen op.
- ⊕ Verbetering van de luchtkwaliteit blijft een belangrijk aandachtspunt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanpakken van houtrookoverlast.

4.2 Zorg voor kwetsbare inwoners

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal en met een menselijk gezicht.

In toenemende mate wordt er een beroep gedaan op hulpverlening binnen de kerken. Kerken pakken steeds vaker maatschappelijke taken op. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vragen, met inachtneming van de scheiding tussen kerk en staat, om wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en kerken (diaconieën).

De komende tijd zal de gemeente vol moeten inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en het voorkomen en verminderen van bureaucratie. De ChristenUnie wil dat er gedacht

wordt vanuit de zorgvraag van inwoners. Een keukentafelgesprek wordt een gesprek waarin de zorgvrager zelf aangeeft wat hij of zij nodig heeft, welke richting van hulpverlening wordt ingezet, wie kan helpen en ondersteunen bij het hervinden van de eigen kracht. Medewerkers die namens de gemeente gesprekken voeren met hulpvragers (bijvoorbeeld in (sociale) wijkteams en keukentafelgesprekken) krijgen mandaat om toezeggingen te doen over schuldhulpverlening, indicaties voor respijtzorg, Wmo-voorzieningen en jeugdhulp. Alleen dan wordt integraal indiceren mogelijk;

- + Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers of een onafhankelijke cliëntondersteuner;
- + Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enz.
- + De aanvrager wordt indien gewenst actief ondersteund door een onafhankelijke adviseur bij het formuleren van een hulpvraag en bij het kiezen van de juiste oplossingen.
- + De mogelijkheid van Eigen-krachtconferenties en de verplichting tot het aanbieden van een familiegroepsplan moet worden opgenomen in de lokale (Wmo-)verordening/actief worden aangeboden.
- + Een persoonsgebonden budget (pgb) is één van de instrumenten om passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil dat het pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.
- + Er is structureel overleg tussen kerken (diaconieën) en de gemeente om kerken een volwaardige plaats te geven in de sociale structuur van de stad/het dorp/de wijken.
- + Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.
- + De ChristenUnie wil meer hergebruik en het delen van (zorg-)middelen.
- + De gemeente werkt in overleg met onderwijs, bibliotheken en wijkteams aan de aanpak van laaggeletterdheid.
- + De gemeente organiseert een onafhankelijke ombudsfunctie, die kan bemiddelen tussen cliënten en gemeente.

Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Er zijn veel minder GGZ-bedden en problemen worden niet tijdig herkend en soms blijft hulp uit. De ChristenUnie wil bijsturen waar nodig. Daarvoor is onze invloed op de regionale samenwerking van belang. Daarbij zet de gemeente in op vernieuwende vormen van zorg. Mensen die verward gedrag vertonen horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, maar verdienen de aandacht van de omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn.

- + Het Sociaal Team maakt met de GGZ afspraken hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en wordt voorkomen dat mensen afhankelijk worden van de GGZ;
- + De gemeente zet, in het kader van het hervinden van de eigen kracht, in op zelfhulpgroepen voor mensen met verward gedrag en op de beschikbaarheid van woonruimte;
- + De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de wijkteams maken afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag. Voorkomen wordt dat deze mensen in een politiecel terecht komen.
- + We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante psychische zorg in de wijk, inloophuizen en time-out voorzieningen voor kortdurende opname.
- + We zoeken hiervoor samen met woningcorporaties en andere partners naar oplossingen op lokaal niveau.

Mantelzorgers

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen, ondersteunen en bieden van hulp van mensen die mantelzorger zijn geworden.

- + De gemeente ontwikkelt een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening;
- + De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn actief op ondersteuning;
- + De gemeente ontwikkelt een visie op informele zorg en de manier waarop deze zich verhoudt tot de formele zorg;
- + De gemeente faciliteert de coördinatie van informele zorg.

Vrijwilligers

De gemeente kent vele vrijwilligers en de ChristenUnie is trots op al het werk dat vrijwilligers verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde binnen onze samenleving. Daarom wil de ChristenUnie vrijwilligerswerk faciliteren en niet moeilijker maken door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk. De ChristenUnie is trots op het jeugdlintje, omdat de gemeente hiermee positief gedrag van jongeren kan waarderen. Jong geleerd, is immers oud gedaan!

- + Vrijwilligers kunnen, indien nodig, een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen.

Iedereen telt mee en doet mee

In de afgelopen periode is het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, mede dankzij inspanningen van de ChristenUnie, geratificeerd. Een inclusieve samenleving is daardoor dichterbij gekomen. Maar de ChristenUnie wil verder. Mensen met een beperking moeten mee kunnen doen. Ook daarvoor wil de ChristenUnie zich vol inzetten. Om die reden wil de ChristenUnie een inclusieagenda opstellen voor Vijfheerenlanden om zo werkelijke stappen te maken naar de inclusieve samenleving. De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners;

- + De openbare ruimte en het openbaar vervoer wordt op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Vijfheerenlanden en zich er zelfstandig kunnen redden. De gemeente zorgt ervoor dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking.
- + De gemeente werkt aan het ontwikkelen én uitvoeren van een lokale inclusie-agenda. De doelgroep wordt hier actief bij betrokken. Een van de mogelijke onderdelen van deze agenda kan een campagne zijn om de acceptatie van handicaps en beperkingen te bevorderen.
- + De gemeente Vijfheerenlanden zoekt actief naar mogelijkheden om kinderen met een beperking te laten sporten;

Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag moeten langer thuis blijven wonen. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente Vijfheerenlanden daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties een grote verantwoordelijkheid heeft. Niet alleen woningen maar ook de openbare ruimte moet toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten. Het sluiten en centreren van voorzieningen is voor de ChristenUnie dan ook een punt van zorg en aandacht.

- + Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- + De gemeente biedt de Blijverslening aan zodat particulieren hun woning makkelijker kunnen aanpassen.
- + Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben.

- + Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- + De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting.
- + De regels omtrent de realisatie van mantelzorgwoningen worden versoepeld.

Ouderen

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Daarom verdienen zij aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

- + In overleg met de wijk, diaconieën of verenigingen wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven, bijvoorbeeld door zelfbeheer.
- + Sport en bewegen voor ouderen wordt een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid.
- + De ChristenUnie wil dat ouderen ouder dan 75 jaar standaard een bezoek krijgen vanuit het wijkteam/ welzijnsorganisaties om (verborgen) problemen, zoals eenzaamheidsproblematiek op te sporen.
- + *Zingeving* wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag (keukentafelgesprek) een bespreekbaar onderwerp, zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties.
- + Vijfheerenlanden wordt een dementievriendelijke gemeente.
- + De website van de gemeente is 'ouderenproof'. Per wijk is er een actuele sociale kaart, die ook in gedrukte vorm beschikbaar is.
- + Samen met de bibliotheek wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaal-vaardig te maken.

Verslaving

Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. De ChristenUnie wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook gameverslaving en het gebruik van synthetische drugs. De opkomst en acceptatie van het gebruik hiervan is zorgelijk. De risico's van het gebruik van pillen als XTC en MDMA zijn groot. Voorlichting op universiteiten, scholen en bij feesten moet vooral gericht zijn op preventie en pas dan op het veilig gebruik en controle ervan.
(zie voor meer over dit onderwerp, hst 2 Veiligheid)

Opvangvoorzieningen

De gemeente heeft de verplichting mensen die door wat voor oorzaak dan ook geen dak boven het hoofd hebben, opvang te bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en vervolgens te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk weer naar zelfstandigheid.

- + Er is voldoende en adequate opvang voor dak- en thuislozen. Niemand in Vijfheerenlanden slaapt buiten zijn/haar wil op straat.
- + Opvang is zo kort en zo sober mogelijk; cliënten worden zo mogelijk verplicht via een hulptraject stappen te zetten om het eigen leven weer op te pakken.
- + Jongeren en gezinnen in de opvang krijgen speciale aandacht.
- + De gemeente zorgt voor (eventueel tijdelijke) woonvormen voor mensen met een acute woonbehoefte, bijvoorbeeld door scheiding of schulden.

Prostitutie

Prostitutie is geen gewoon beroep. Mensen zijn te waardevol om te werken in de prostitutie. Prostitutiecontrole en controle door de GGD vindt structureel plaats, ook om prostituees te kunnen benaderen om hen te bewegen met behulp van een uitstapprogramma het werk in de prostitutie achter zich te laten. (zie voor meer over dit onderwerp, hst 2 Veiligheid)

Onder jongeren speelt sexting en grooming een steeds grotere rol. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat ouders en scholen samen optrekken als het gaat om voorlichting en hulpverlening.

- + Wijkteams/professionals volgen een training om loverboysituaties en gevallen van mensenhandel (thuisprostitutie) in de wijk te herkennen en maken afspraken met de politie over handhaving, melding en begeleiding.
- + Op scholen wordt, zowel aan de ouders als aan jongeren, voorlichting gegeven over sexting, grooming en loverboys.

4.3 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Vijfheerenlanden is verantwoordelijk voor goede opvang van vluchtelingen. Mensen die huis en haard hebben verlaten, moeten een veilig onderkomen krijgen. We zijn ons er van bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. De ChristenUnie pleit allereerst voor gespreide, kleinschalige opvang van vluchtelingen. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) verdienen bijzondere aandacht. Het percentage dat voor problemen zorgt en een opleiding niet afmaakt is hoog.

De gemeente Vijfheerenlanden zorgt ervoor dat de taakstelling voor huisvesting van statushouders gehaald wordt, maar moet ook bewaken dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt. Dit kan door (tijdelijk) extra huisvesting te realiseren, en door het verbouwen van bijvoorbeeld kantoorpanden tot woningen. De gemeente Vijfheerenlanden dient hier zo nodig actief het gesprek over aan te gaan met het provinciebestuur. 'Asielzoekerwijken' of 'vluchtelingenflats' zijn absoluut onwenselijk, daarom is spreiding belangrijk. Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen. Mogelijkheden om actief kennis te maken met en deel te nemen aan de maatschappij helpen nieuwkomers bij hun integratie. Initiatieven vanuit de samenleving die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden leidend zijn.

De ChristenUnie vindt dat iedereen recht heeft op onderdak. Dat geldt ook voor uitgeprocedeerde asielzoekers en staatlozen. Zolang de buitenschuldregeling onvoldoende werkt of landen van herkomst onvoldoende meewerken aan terugkeer mogen uitgeprocedeerden daar niet de dupe van zijn. Gemeenten moeten tenminste minimale opvang (bed, bad en brood) bieden, ook wanneer de landelijke regeling hiervoor is stopgezet.

- + De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders. Indien nodig worden er extra (tijdelijke) woningen of alternatieve woonvormen gerealiseerd.
- + Activiteiten vanuit de samenleving die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen worden omarmd.
- + Voor AMV'ers wordt in overleg met het COA en het lokale onderwijs een voorschoolprogramma op de opvanglocatie gestart. De gemeente steunt (financieel) maatjesprojecten, omdat die bijdragen aan de kennismaking met onze waarden, cultuur en taal.
- + De gemeente schakelt het bedrijfsleven in en daagt hen uit statushouders in dienst te nemen.
- + De gemeente zorgt voor tenminste bed, bad en brood (en begeleiding!) voor uitgeprocedeerde asielzoekers zolang ze (nog) in Nederland zijn.
- + Gemeentebesturen maken, in samenspraak met alle stakeholders (COA, IND, Vluchtelingenwerk, maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en bedrijfsleven), een lokaal beleidsplan voor snelle en efficiënte integratie van nieuwkomers.

Hoofdstuk 5: Werk en Inkomen

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen. Helaas zijn er ook in de gemeente Vijfheerenlanden momenteel werklozen en voor een deel van hen is het moeilijk om aan een baan te komen. Er zijn daarnaast teveel mensen die ondanks een baan dichtbij of onder de armoedegrens leven. We leven in één van de rijkste landen ter wereld maar ook in Nederland is er armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden. De ChristenUnie vindt dat niemand aan zijn of haar lot mag worden overgelaten. Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken. De ChristenUnie zet zich in voor positief bijstandsbeleid door bijvoorbeeld experimenten met sociale coöperaties, regelluwe zones en vormen van regelarme bijstand. Daarnaast vindt de ChristenUnie het van belang dat medewerkers van de sociale dienst integreren met het sociaal team.

Aan het werk

De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt op zowel de korte als middellange termijn. Voor mensen met beperkingen moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nou betaald, of via vrijwilligerswerk is. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld en stimuleert bedrijven hier actief in. De ChristenUnie vindt het belangrijk te benadrukken dat mensen meer zijn dan alleen hun verdienvermogen. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving kan, zeker voor het welbevinden van iemand, heel waardevol zijn. Ook voor de maatschappij.

Met de Participatiewet is de rol van het SW-bedrijf veranderd. Dit vraagt een zorgvuldig proces waarbij de expertise niet verloren gaat. Tegelijk zijn gemeenten verplicht beschut werk te bieden. De ChristenUnie is voor een coöperatieve samenwerking tussen Sociale werkplaats en werkgevers.

Voor nieuwkomers is het voor een goede integratie van belang dat zij snel aan de slag kunnen. Ook hier geldt: hoe eerder, hoe beter. Aan vluchtelingen en statushouders wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen.

- + De gemeente neemt, in samenwerking met bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen en kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken.
- + Talenten tellen. Als de gemeente helpt, mag een tegenprestatie worden verwacht. Daarbij is het belangrijk dat zoveel mogelijk wordt ingezet op de eigen kennis en talenten van mensen.
- + In Vijfheerenlanden komt een lokaal experiment met regelarme bijstand binnen de grenzen van de wet.
- + In Vijfheerenlanden komt er maximale ruimte voor alternatieve re-integratietrajecten, Bijvoorbeeld door het instellen van regelluwe zones en door het mogelijk te maken een eigen bedrijfje of onderneming te starten met behoud van uitkering.
- + In Vijfheerenlanden wil de ChristenUnie inzetten op integratie van nieuwkomers door hen zo snel als mogelijk te begeleiden naar werk zonder dat er sprake is van verdringing.

Armoede en preventie

Ook in de gemeente Vijfheerenlanden is er sprake van armoede. In de gemeente Vijfheerenlanden heeft ongeveer 10 procent van de jongeren kans op armoede. Veelzeggend is dat 60 procent van deze arme jongeren, werkende ouders heeft. De ChristenUnie wil armoede bestrijden. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op. Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen, moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Een vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie wordt doorgegeven, moet zoveel mogelijk worden doorbroken.

- + Er wordt doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer aangeboden op ontmoetingsplekken in de dorpen en wijken.

- ⊕ De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat betalingsachterstanden tijdig worden gemeld en er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen. De gemeente kijkt ook kritisch naar het eigen gedrag als schuldeiser.
- ⊕ De toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen wordt zo laagdrempelig mogelijk gemaakt.
- ⊕ Scholen en sportverenigingen wordt gevraagd alert te zijn op signalen van armoede bij kinderen en deze te melden bij het (sociaal) wijkteam.
- ⊕ Inkomensgroep boven bijstandsnorm. Bij regelingen voor minima moet de gemeente rekening houden met de groep die qua inkomen net boven de bijstandsnorm zit (tot 120% van de bijstandsnorm). Armoedeval voor deze groep moet voorkomen worden.

Schulden

Om te voorkomen dat voor zowel mensen zelf, als ook schuldeisers en samenleving de gevolgen van schulden in rap tempo toenemen moet de gemeente snelle en toegankelijke schuldhelpverlening bieden. Deze is altijd afgestemd op hulpverlening door het sociaal team. Ingewikkelde bureaucratie moet zoveel mogelijk worden vermeden.

Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden heeft dus haast. Wachttijden moeten worden beperkt en als een schuldhelptraject start moeten schuldeisers snel worden geïnformeerd. Om een eventuele wachttijd te benutten moet het bij de eerste melding gebruikelijk zijn om ook andere beschikbare partners, zoals Schuldhelpmaatje en Stichting Urgente Noden, in te schakelen. Vrijwilligersorganisaties zoals Schuldhelpmaatje kunnen hierbij ook op steun van de gemeente rekenen. Dat kan in financiële, maar ook in praktische zin door aansturing of kennisoverdracht. En hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op onze steun rekenen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie, subsidie of vervoersmiddel.

- ⊕ De aanpak van schulden staat in het teken van het principe 'één schuldenaar, één regisseur'.
- ⊕ De gemeente maakt als regisseur concrete afspraken met de partners om de hulp te stroomlijnen en biedt daarin ondersteuning aan. Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhelpverlening terecht kunnen.
- ⊕ Bij dakloosheid door huurschuld wordt gewerkt aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen. Gezinnen met kinderen die te maken hebben met (dreigende) dakloosheid komen in aanmerking voor urgentie.
- ⊕ In sommige gevallen moet het mogelijk zijn om schulden af te lossen door maatschappelijke inzet.

Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport

Waar staat de ChristenUnie voor?

6.1 Kunst & Cultuur

Cultuur vormt, naast geloof, de ziel van de stad of het dorp. In cultuur wordt de historie van de gemeente en de manier van samenleven van mensen weerspiegeld. Sport, cultuur en recreatie dragen bij aan een juiste balans tussen in- en ontspanning en bieden de mogelijkheid om op zinvolle wijze individueel of gezamenlijk vrije tijd te besteden.

De ChristenUnie ziet meerwaarde in groepen mensen die gezamenlijk hun vrije tijd besteden en zet daarom in op het ondersteunen van verenigingen rondom cultuur. Daarbij vindt de ChristenUnie het belangrijk dat kinderen zich leren uitdrukken in muziek, dans en creativiteit. Dat draagt bij aan de individuele ontwikkeling van kinderen en jongeren en daarmee aan een krachtige en creatieve samenleving. De inzet van de gemeente is gericht op het stimuleren van deelname, kennismaking en aansluiting van cultuur op het onderwijs aan kinderen en jongeren. Cultuur- en sportbeoefening vormen alternatieven voor de digitalisering van de jeugd!

De ChristenUnie pleit voor cultuur en sport in de breedte: bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. Investeren in dure cultuurgebouwen moet kritisch beoordeeld worden op nut, noodzaak en de financiële haalbaarheid, ook op lange termijn.

- + Activeren minima: Kinderen uit gezinnen in armoede kunnen korting krijgen of gratis deelnemen aan culturele en sportieve activiteiten. De gemeente ontwikkelt hiervoor passend beleid.
- + Evenementen in de gemeente moeten veilig en gezond zijn. Niet alleen is goede toegankelijkheid belangrijk, maar ook heldere afspraken zijn nodig als het gaat over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/drugs).
- + Cultuuronderwijs stimuleren: De ChristenUnie vindt dat cultuuronderwijs een impuls moet krijgen door het verlenen van subsidies aan cultuurinstellingen. Het betrekken van scholen en lokale muziekverenigingen is hierbij altijd een uitgangspunt.

Monumentenbeleid en musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van ons cultureel erfgoed, monumenten, documenten en gegevens uit de lokale en regionale geschiedenis moet zorgvuldig plaatsvinden. Eventueel wordt hiervoor ondersteuning gegeven aan musea en archieven. Musea hebben een cultuurhistorisch belang. Enerzijds om te bewaren en te beheren, anderzijds om door te geven en te leren. Het biedt ook kansen om mensen te (re)activeren. Hierbij kan de regio een rol spelen bij de bekostiging of kunnen derde (particuliere) partijen worden aangetrokken.

Kerken zijn als religieus erfgoed vaak beeldbepalend en drager van onze culturele identiteit. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat er lokaal zicht is op het aantal kerken en de staat ervan.

- + De gemeente ontwikkelt, eventueel samen met de provincie, een visie over de toekomst van monumentale gebouwen, met speciale aandacht voor religieus erfgoed.
- + De ChristenUnie is geen voorstander van een 'automatische' 1% norm van de bouwsom om deze voor kunst te bestemmen. Particuliere initiatieven hebben de voorkeur;
- + Belangrijke dragers van de cultuur binnen Vijfheerenlanden moeten hun kerntaken kunnen blijven vervullen. Voorbeelden van belangrijke dragers zijn het Glasmuseum in Leerdam, het Stedelijk museum in Vianen het het Schuttersgilde uit Lexmond.

Bibliotheken

Bibliotheken zijn van belang voor het leesonderwijs aan onze kinderen en het bestrijden van laaggeletterdheid. Bovendien bieden ze alle inwoners leesplezier en toegang tot informatie (ook digitaal). Sluiting van buurt/dorpsvestigingen moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Multifunctioneel en innovatief denken kan ook hier de oplossing zijn. Samenwerking met scholen verdient aandacht.

- + Voor de leefbaarheid van de kernen is het belangrijk dat een bibliotheekvoorziening aanwezig blijft bijv. op scholen, bejaardenhuizen etc. Het moet mogelijk zijn om boeken te bestellen.
- + In Leerdam en Vianen zou een bibliotheekvoorziening multifunctioneel kunnen worden. Liefst vanuit particulier initiatief!

6.2 Sport

Sportstimulering

Sporten is niet alleen gezond en leuk maar bindt ook samen. Sportstimulering en specifiek het betrekken van minima, ouderen, mensen met een beperking en mogelijk andere doelgroepen is daarom een speerpunt. De ChristenUnie pleit voor open clubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein. Het creëren of uitbreiden van fiets-, vaar-, wandel-, nordic walking en/of hardlooperoutes is een doeltreffende en kostenvriendelijke manier om zowel bebouwde als natuurlijke omgeving voor recreatie en beweging toegankelijk te maken, zeker als dit in regionaal verband uitgewerkt wordt. Aanleg van vaar- en kanoroutes kan (mede) gefinancierd worden door private partijen.

- + Bij de aanleg van woonwijken wordt uitgegaan van de mogelijkheid tot 'ommetjes'. Hierbij kunnen natuurorganisaties uit de eigen gemeente behulpzaam zijn.
- + In het beleid van onze gemeente wordt ruim aandacht geschonken aan voorlichting aan minima zodat regelingen optimaal benut worden voor sport- en cultuurdeelname mogelijk te maken. We denken hierbij aan een jeugdsportfonds en de Stichting Leergeld.
- + Er wordt onderzocht hoe met kleine inspanningen knelpunten in de recreatieve structuren kunnen worden weggenomen en nieuwe routes kunnen worden ontgonnen;
- + Wijken krijgen de mogelijkheid om naast kinderspeeltoestellen te kiezen voor publieke fitnessapparaten.
- + Alcohol, roken en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantine tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd. Een alcoholconvenant tussen de gemeente en sportverenigingen kan hier een mooi instrument voor zijn.
- + Er komen buurtsportcoaches om de verbinding tussen sport, onderwijs en zorg te bevorderen.
- + De ChristenUnie wil graag dat alle kinderen basis zwemvaardigheden hebben. Zwemlessen kunnen dan ook weer onderdeel zijn van het bewegingsonderwijs op de scholen.

Beleid op sportgebied richt zich vooral op stimulering van deelname in en de ondersteuning en het faciliteren van verenigingen. Wij vinden dat de gemeente hierbij initiatieven moet nemen.

Er moet sprake zijn van een gedegen voorzieningen- en accommodatiebeleid. Daarbij zet de ChristenUnie in op toegankelijkheid en bereikbaarheid, zowel financieel als praktisch.

De focus van de gemeente dient te liggen op de breedtesport en amateurverenigingen, en niet op de topsport en geprofessionaliseerde instellingen. De gemeente moet goed in beeld hebben wat de behoeften zijn aan voorzieningen op het gebied van sport en daar een (financiële) meerjarenplanning voor maken. Accommodaties zijn kostbaar en het is van belang dat verenigingen in redelijkheid bijdragen aan exploitatie en onderhoud.

Concrete voorstellen:

- + In Leerdam wordt de Glaspark-light versie uitgevoerd.
- + In Leerdam worden de plannen rondom het Leerdam Sportcomplex uitgevoerd.
- + In Vianen behouden we de sportvelden op de huidige locatie.

In het accommodatiebeleid van de gemeente wordt getracht alle verenigingen op een passende, eerlijke maar ook financieel gedegen wijze te bedienen.

Gebouwen worden zo veel mogelijk multifunctioneel benut, enerzijds om het gebruik te optimaliseren, anderzijds om dwarsverbanden tussen (brede) scholen, sportverenigingen, kinderopvang, peuterspeelzalen, bibliotheken, muziekscholen, zorginstellingen, etc. te benutten en samenwerking te versterken.

Verkiezingsprogramma ChristenUnie Vijfheerenlanden 2018-2022

- ⊕ De ChristenUnie wil dat de exploitatielasten van accommodaties naar beneden gaan door in te zetten op lagere energielasten door het verduurzamen van gebouwen en lichtinstallaties. Bij groot onderhoud winnen wij hierover advies in.
- ⊕ Bij nieuwe aanbestedingen willen wij duurzaamheid eveneens betrekken in de bouwplannen.
- ⊕ Zelfwerkzaamheid van verenigingen willen we bevorderen.
- ⊕ Bij kunstgras moet rekening gehouden worden met de gezondheidsaspecten.
- ⊕ We willen garant staan voor de bestaande zwemvoorzieningen.

Hoofdstuk 7: Economie

Waar staat de ChristenUnie voor?

De lokale overheid speelt, samen met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere overheden, een belangrijke rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie. Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, er coöperatieve relaties ontstaan, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De ChristenUnie komt op voor ondernemers. De ChristenUnie in Vijfheerenlanden wil blijven investeren in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid. Ook digitaal. De gemeente moet goede voorwaarden scheppen om lokaal en regionaal (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap te stimuleren. Zij stelt zich op als partner voor ondernemers.

- + Alle inzet is gericht op het aantrekken van duurzame werkgelegenheid.
- + De gemeente gaat lokale en regionale economische clusters, zoals de voedingsindustrie (agrarische sector/kaas), distributie en glas, versterken en uitdragen.
- + De gemeente Vijfheerenlanden zet zich in voor goede samenwerking tussen de gemeente en de provincies Gelderland, Utrecht en Zuid Holland en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van werkgelegenheid.
- + Voor ondernemers wordt één (digitaal) loket geopend waar men met alle (aan)vragen terecht kan. Deze wordt gerund door een Bedrijvencontactfunctionaris. Dit loket sluit aan bij het provinciale loket.
- + Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte zorgt de gemeente ervoor dat lokale ondernemers nauw worden betrokken bij de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken.
- + De ChristenUnie wil dat de gemeente ondernemers niet frustreert, maar motiveert door alle ondernemers binnen 30 dagen te betalen.
- + Bij de inkoop van de gemeente krijgen lokale en/of regionale ondernemers zoveel mogelijk kansen. Hierbij verdient het MKB eerlijk toegang tot gemeentelijke aanbestedingen. In dit aanbestedingsbeleid wordt rekening gehouden met de footprint van de gemeente. Daarbij stellen we ook dat sociale ondernemers een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop verdienen; bij alle aanbestedingen is *social return* sowieso een voorwaarde.
- + De gemeente faciliteert initiatieven om breedband internet in het buitengebied aan te leggen.

ZZP-ers

Veel mensen werken tegenwoordig zonder in loondienst te zijn, bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel (ZZP-er). Soms verdienen zij minder dan nodig is om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemeente moet, wat de ChristenUnie betreft, actief gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen bij de regelingen die er zijn op het terrein van de sociale zekerheden. Het voeren van een bedrijf aan huis moet voor een kleine zelfstandige niet onnodig moeilijk worden gemaakt. Vijfheerenlanden wil randvoorwaarden, zoals een goede infrastructuur, bevorderen.

- + ZZP-ers worden begeleid en praktisch ondersteund, bijvoorbeeld door de beschikbaarheid van goed en snel (breedband) internet voor de hele gemeente te bevorderen en door één gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers te hanteren (een bedrijvencontactfunctionaris). De gemeente bevordert dat er in minimaal de kernen Leerdam, Meerkerk en Vianen betaalbare flex-plekken beschikbaar zijn voor start-ups. Hier liggen kansen voor dorpshuizen en bibliotheken.

Duurzame Bedrijventerreinen

De ChristenUnie zet zich in voor de samenwerking tussen ondernemers op de diverse bedrijventerreinen in de gemeente Vijfheerenlanden, bijvoorbeeld door het instellen van een zgn. ondernemersfonds/parkmanagement om het gebied up-to-date te houden en verduurzaming te stimuleren.

- + Bedrijventerreinen in Vijfheerenlanden hebben goede faciliteiten (parkmanagement/gezamenlijke parkeeroplossingen) en zijn digitaal goed bereikbaar.
- + Bedrijfsterreinen worden duurzaam ingericht. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal.
- + Bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten voor openbaar vervoer en fietsverkeer.
- + In de Vijfheerenlanden gaan we geen nieuwe bedrijventerreinen realiseren, zolang er geen duurzame oplossing is voor leegstand op bestaande bedrijventerreinen

Bloeiende binnensteden

De detailhandel verandert van aard en structuur. Hierop moet worden ingespeeld, waarbij aandacht is voor de leefbaarheid van de kernen en voor sociale veiligheid van winkelstraten (wonen boven winkels).

- + Om het winkelgebied in Leerdam en Vianen meer te concentreren worden winkelbestemmingen gewijzigd in woonbestemmingen.
- + Er komen geen winkelcentra in het buitengebied (grootschalige winkels/outletcentra), om een levensvatbare middenstand overeind te houden.
- + Door een (gezamenlijke) aanpak van winkelcriminaliteit en een goed winkellocatiebeleid wordt de positie van (kleine) winkeliers verbeterd.
- + In kleine kernen worden functies zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk gecombineerd (detailhandel, bibliotheek, bank etc.).

Recreatie en toerisme

Samen met recreatie- en toeristische ondernemers wordt een plan opgesteld waarin verblijfsrecreatie in en rond Vijfheerenlanden wordt gestimuleerd. De inzet is het versterken van de toeristische waarde.

- + Naast de ontsluiting van toeristische trekpleisters wordt ingezet op een optimale ontsluiting van fietsverbindingen, voor zowel het recreatie als het woon-werk verkeer.
- + Inzet op Leerdam Glasstad en Vianen Vrijstad, samen met inwoners en lokale ondernemers.
- + Inzet op groene recreatie in de andere kernen in de gemeente Vijfheerenlanden; onder andere ruime mogelijkheden voor Bed & Breakfast en "kamperen bij de Boer".

Koopzondag

Elke gemeente mag volgens de wet zelf bepalen hoeveel koopzondagen er zijn. Wij zien dat als een ongewenste stap richting een 24-uurs economie. Zo'n economie heeft tot gevolg dat er te weinig sprake is van een gezamenlijk rustmoment. Een collectieve rustdag komt de samenleving ten goede. Vanuit onze christelijke levensovertuiging is de zondag de daarvoor aangewezen dag.

We zien daarnaast dat door de toename van koopzondagen veel kleine zelfstandigen het extra moeilijk hebben gekregen en soms door eigenaren van winkelcentra worden gedwongen hun winkel op zondag open te stellen. Ook is er vaak sprake van dwang om op zondag te werken via de macht van grote winkelketens. De ChristenUnie blijft zich verzetten tegen de uitbreiding van het aantal koopzondagen.

- + Er komt geen verruiming van zondagsopenstelling van winkels. Eventuele zondagsopenstelling blijft vrijwillig: ondernemers mogen niet contractueel gedwongen worden om op zondag hun winkel te openen.

Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving. Jonge agrariërs verdienen een goede toekomst.

- + Bij het opstellen van de visie op het buitengebied wordt ingezet op een toekomstbestendige agrarische sector.
- + Om verloedering tegen te gaan, ontwikkelt de gemeente beleid voor Vrijkomende Agrarische gebouwen (VAB), bijvoorbeeld door het inrichten van een sloopbank.
- + De ChristenUnie vindt dat landbouwbedrijven zich primair moeten richten op de agrarische sector, op het in stand houden van het agrarisch gebied. Ondergeschikt daaraan krijgen landbouwbedrijven ruimhartig de mogelijkheid nevenactiviteiten uit te voeren zoals landschapsonderhoud, toerisme, etc.
- + Landbouwbedrijven krijgen de ruimte voor een moderne bedrijfsvoering door investeringen mogelijk te maken, voor zover deze een bijdrage levert aan duurzaamheid, dierenwelzijn, energiebesparing, milieu en landschap. De gemeente faciliteert hierin op het gebied van bijvoorbeeld een soepele vergunningverlening.
- + Boeren krijgen een adequate vergoeding voor natuur- en landschapsbeheer en weidevogelbeheer.
- + De gemeente Vijfheerenlanden heeft beleid op het gebied dierenwelzijn.

Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu

Waar staat de ChristenUnie voor?

Wij hebben de taak om zorgvuldig om te gaan met de schepping. Vervuiling van de lucht, verspilling van materialen en uitputting van hulpbronnen vormen een grote bedreiging voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. De ChristenUnie zet daarom in op een snelle en volledige energietransitie binnen één generatie. Er is geen tijd te verliezen. Een schone en circulaire economie levert veel op voor ons en voor volgende generaties: een gezondere lucht, een beter klimaat en een sterkere economie. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol.

Wij willen zo snel mogelijk af van olie, gas en kolen en ruim baan maken voor schone energie. Energiebesparing in de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energieneutrale huizen worden de norm. Materialen die de Schepper ons geeft willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in Nederland.

8.1 Energieke gemeente

Verbinding lokaal-regionaal

Afstemming in de regio is essentieel, zodat je van elkaar kunt leren en slimme coalities kunt smeden (denk aan bijv. warmtevraag vs warmteaanbod). De gekozen technieken voor energieproductie moet passend zijn bij De Vijfheerenlanden.

Participatie

Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden als het gaat om plannen voor energieopwekking, zoals windmolens, en kunnen meeprofiteren van de voordelen. Participatie zorgt ervoor dat lusten en lasten eerlijker worden verdeeld. Participatie kan op allerlei manieren: van een gebiedsgebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving tot een aandeelhouderschap van inwoners/coöperatie. Belangrijk is wel dat het participeren voor iedereen bereikbaar is (dus ook voor de kleinere portemonnee). Participatie zou hand in hand kunnen gaan met de levering van groene stroom aan inwoners/bedrijven.

Afscheid nemen van gas

Inmiddels is de aansluitplicht voor gas op woningen verdwenen. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Dit betekent niet alleen nogal wat voor de huiseigenaar, maar ook voor bedrijfspanden en maatschappelijk vastgoed, zoals scholen. Gemeenten kunnen hier lokaal of regionaal op inspelen door te stimuleren dat er arrangementen gemaakt worden hiervoor. Een inwoner moet op 1 plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij de aangeboden oplossingen zou het lokale bedrijfsleven een grote rol moeten spelen. Bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen (zo mogelijk samen met de provincie) door een revolverend fonds op te richten en daardoor andere investeerders aan te trekken. Nieuwbouw aansluiten op gas is niet toekomstbestendig. Voor nieuwbouw zijn verschillende alternatieven beschikbaar: onder meer zijn dat warmte koudeopslag (WKO), stadswarmte en de lucht/water-warmtepomp. Deze alternatieven zijn duurzamer, en in veel gevallen op de lange termijn kosteneffectief. Daarom geldt voor nieuwbouw: geen gasaansluiting tenzij er écht geen reëel alternatief mogelijk is.

Zon

Het wordt tijd dat de grote lege daken van gebouwcomplexen, agrarische bedrijven en woningen gevuld gaan worden met zonnepanelen. Voor zonneweides geldt dat de ChristenUnie scherp kijkt naar de locatie en inpassing in het landschap. In Vijfheerenlanden wordt zo snel mogelijk een beoordelingskader ontwikkeld voor deze initiatieven. Ook hier is het belangrijk dat omwonenden nauw betrokken worden en kunnen meeprofiteren van de voordelen. De gemeente zet zich in om energiecoöperaties te starten, zodat bewoners samen met private partijen met elkaar kunnen investeren in zonne-energie.

Energiebesparing industrie

De lokale industrie wordt uitgedaagd om met elkaar een energiebesparingsconvenant te sluiten. Door samen te werken, brengen bedrijven elkaar tot ideeën en zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden.

Energieopslag: Buurtbatterij

Zodra de Salderingsregeling wordt stopgezet, wordt het voor bezitters van zonnepanelen interessant om energie op te slaan in batterijen. Momenteel worden de eerste experimenten gedaan met zogenaamde Buurtbatterijen. Dit zijn gedeelde batterijen waar je als wijk gebruik van kunt maken. De gemeente zal met de netbeheerder in gesprek gaan om te onderzoeken of en waar buurtbatterijen een waardevolle inpassing kunnen krijgen.

- + Duurzaamheid pakt de gemeente De Vijfheerenlanden integraal aan: het onderwerp wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen.
- + In de verkeers- en vervoersplannen wordt CO2-emissiereductie integraal opgenomen. Daarbij wordt aandacht besteed aan alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer.
- + De gemeente ontwikkelt samen met de provincie een strategie om de energietransitie vorm te geven.
- + De ChristenUnie stimuleert particuliere initiatieven (zoals energiecoöperaties) op het gebied van de klimaatopgave. Bij grootschalige energieprojecten is gewenst dat de omgeving kan participeren.
- + Een inwoner moet op 1 plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen door te zorgen voor een fonds waaruit geleend kan worden. Hierbij kan worden aangesloten bij landelijke initiatieven.
- + De gemeente zorgt ervoor dat de eigen behoefte aan energie duurzaam, binnen de landsgrenzen opgewekt wordt.
- + In de komende raadsperiode wordt het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel.
- + LED-verlichting is de norm bij openbare straatverlichting.
- + De ChristenUnie gaat voor een zuiniger en schoner eigen wagenpark.
- + De ChristenUnie wil versneld onafhankelijk zijn van aardgas en ten minste voor 2040.
- + Met woningcorporaties wordt afgesproken dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn.

8.2 Afvalinzameling

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2020 mag er nog 100 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval daarom zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik. De ChristenUnie vindt dat er voor lastig te verwerken afvalstromen een passende oplossing moet worden geboden.

- + Het centraal (in de wijken) inleveren van restafval is een goede manier om afval te scheiden. Hierbij wel aandacht voor gezinnen (luiers), ouderen en mensen met een beperking en mensen die wonen in hoogbouw.
- + De door Waardlanden geïntroduceerde werkwijze wordt met enige regelmaat geëvalueerd en waar mogelijk verbeterd.
- + Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit.
- + De gemeente stimuleert ook scholen en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk.
- + Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond afval, zwerfvuil en compost.
- + Hergebruik via kringloopwinkels en afvalbrengstations wordt gepromoot.
- + Afval wordt zoveel mogelijk opgehaald door clubs- en verenigingen. Op die manier worden subsidie- en afvalbeleid verenigd.

8.3 Toekomstbestendig waterbeheer

'Leven met water' is een thema dat ook de gemeente raakt. Door de toename van versteende gebieden (woonwijken, parkeer- en bedrijventerreinen) en de toename van extreme buien ontstaat toenemende maatschappelijke en financiële schade. De extremen manifesteren zich ook in lange droge, hete periodes. Op beide zijn onze steden en kernen niet ingericht. Het is noodzakelijk dat de gemeente een strategie ontwikkelt hoe zij hier mee omgaat en hoe de verwachte schade beperkt kan worden. Een goede samenwerking met de waterschappen is hierin onontbeerlijk. Er moet een plan komen waarin de gemeente en het waterschap het watersysteem als 1 systeem beschouwen, los van de verschillende verantwoordelijkheden. In dit plan komen de benodigde maatregelen te staan en wie daar voor aan de lat staat. Waterschappen kunnen meer binnenstedelijk investeren dan ze tot nu toe doen, want het merendeel van hun inkomsten komt uit de bebouwde omgeving. Vervolgens kan met dit plan de samenwerking worden gezocht met de provincie en het deltaprogramma, om de noodzakelijke financiering van de projecten rond te krijgen.

- ⊕ Er komt de komende raadsperiode een klimaatadaptatieplan dat samen met het waterschap en de corporaties is ontwikkeld.
- ⊕ Inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging. De gemeente werkt aan bewustwording op dit punt, bijvoorbeeld door een publiekscampagne in samenwerkingen met de tuincentra etc.
- ⊕ Er wordt zoveel mogelijk ingezet op een aparte afvoer van regenwater; in het gemeentelijk rioleringsplan wordt voor die gebieden waar nog geen gescheiden waterafvoer is, opgenomen wanneer die gerealiseerd gaat worden. De plannen voor de aanpassing van de riolering worden zo veel mogelijk gecombineerd met andere werkzaamheden zoals het onderhoud van het wegdek, om overlast te verminderen en de kosten te verlagen.
- ⊕ De gemeente stimuleert de aanleg van groene daken en geeft zelf het goede voorbeeld. Daarmee werken we in De Vijfheerenlanden aan meerdere doelstellingen tegelijk: waterberging, verkoeling, biodiversiteit en zonnepanelen leveren meer rendement.

Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie voor?

Een goed en betaalbaar huis in een prettige omgeving, dat is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn wachtlijsten voor sociale huurwoningen en de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. De ChristenUnie wil dat de lokale overheid met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn, ouderen zo lang mogelijk in hun eigen woning kunnen blijven en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

9.1 Wonen

- + Het woonbeleid van de gemeente Vijfheerenlanden moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke en de regionale woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale /regionale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven. Naast woningcorporaties krijgen ook wijkraden en huurdersverenigingen een prominente rol bij het opstellen van deze visie. De gemeente Vijfheerenlanden ontwikkelt een visie op particuliere huur.
- + Door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen voert de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid. Levensloopbestendige woningen zijn de norm.
- + Conform landelijke afspraken moet alle nieuwbouw vanaf 1 januari 2021 bijna energieneutraal zijn (BENG); de ChristenUnie streeft ernaar dat in de Vijfheerenlanden alle nieuwbouwplannen waarvan de start begint op of na 2 januari 2019 bijna Energieneutraal zijn.
- + Vijfheerenlanden bouwt zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen en wijken, ondersteund door een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving worden zoveel mogelijk weggenomen. Renovaties worden door woningcorporaties aangegrepen om woningen levensloopbestendig te maken.
- + Ouderen in een koopwoning kunnen ook in de Vijfheerenlanden gebruik gaan maken van een Blijverslening om de woning aan te passen zodat ze er, ondanks toenemende lichamelijke beperkingen, kunnen blijven wonen.
- + Woningen worden duurzaam gebouwd en de gemeente zet in op verduurzaming van bestaande woningen. (nul-op-de-meter)
- + De Vijfheerenlanden biedt starters de mogelijkheid gebruik te maken van de starterslening en het starterscontract. Dit zijn goede instrumenten om (door)starters in staat te stellen om tóch een woning te kunnen kopen en zo de doorstroming te bevorderen op de huizenmarkt.
- + Om investeringen in duurzaamheid in woningen te financieren wordt voor woningeigenaren in De Vijfheerenlanden de duurzaamheidslening beschikbaar gesteld
- + Er wordt regionaal samengewerkt tussen gemeenten als het gaat om wachtlijstbeheer en nieuwbouw.

Toekomstige generaties

Keuzes die we nu maken, hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen (krimp en/of groei) maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied. De gemeente Vijfheerenlanden moet duidelijke keuzes maken. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar inwoners bij betrokken moeten worden, want het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving.

Structurele versterking van de (wijk)economie en bereikbare voorzieningen houden de kernen in Vijfheerenlanden leefbaar. Ook is het belangrijk dat de infrastructuur, zoals publiek vervoer en snel internet, op orde is

- ⊕ De ChristenUnie wil de transformatie van kantoorgebouwen naar woningen bevorderen. Daarbij wordt voorkomen dat de gemeente de verliesposten krijgt van de projectontwikkelaars. De gemeente heeft vooral een rol in wijziging van bestemmingsplannen.
- ⊕ Leegstaand gemeentevastgoed wordt in samenspraak met de gemeente beschikbaar gesteld als startup co-working spaces die met behulp van collectieve huurovereenkomsten aantrekkelijk zijn voor startups om te gebruiken.
- ⊕ De gemeente ontwikkelt een plan van aanpak 'asbestsanering' zodat alle daken en huizen in Vijfheerenlanden voor 2024 asbestvrij zijn. Hiervoor wordt samenwerking met de Provincie gezocht.
- ⊕ In Vijfheerenlanden komt er ruimte voor de bouw van kleine woonruimte. Tiny Houses zijn hiervan een mooi voorbeeld.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat het eenvoudiger wordt om mantelzorgwoningen te ontwikkelen en op die manier de mogelijkheden om langer thuis of bij kinderen te wonen te vergroten.

Woningcorporaties

De ChristenUnie wil dat de gemeente Vijfheerenlanden woningcorporaties de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te kunnen bouwen, maar vraagt daarbij wel duidelijke kaders via een gemeentelijke woonvisie. In deze woonvisie moet aandacht zijn voor ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. De komende raadsperiode moet er een plan zijn hoe de bestaande woningvoorraad volledig verduurzaamd wordt. Tegelijkertijd is het goed als corporaties van de keuzes die zij maken nadrukkelijker verantwoording afleggen aan de lokale samenleving (via hun bewoners, via de gemeentelijke aansturing).

Woningcorporaties dragen zorg voor voldoende sociale huurwoningen. Woningcorporaties spelen ook een rol op de koopmarkt. De ChristenUnie zet in op toename van 'sociale koop'. Het is goed dat er steeds meer goedkope koopwoningen komen, waarbij woningcorporaties via Verenigingen van Eigenaren medeverantwoordelijk blijven voor het beheer en de woningen uiteindelijk ook weer terugkopen. Dit helpt de kloof tussen huren en kopen te dichten. Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid, op het niveau van de buurt en de wijk. Daarbij organiseren zij het leefbaarheidsbeleid niet alleen voor maar vooral mét de bewoners in Vijfheerenlanden.

- ⊕ De gemeente besteedt in de prestatiecontracten met de woningcorporaties aandacht aan de beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen, de leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector.
- ⊕ De gemeente Vijfheerenlanden stelt met de woningcorporaties doelen op gericht op het verbeteren van de energiehuishouding van woningen. In het prestatiecontract komen duidelijke afspraken met de corporaties te staan over de volledige verduurzaming van de woningvoorraad.

9.2 Ruimte

De openbare ruimte is van ons allemaal. Vanouds beheert de gemeente de ruimte, maar dat kan ook heel goed door bewoners gedaan worden.

Iedereen wenst een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is, maar daarvoor moet je wel goede afspraken met elkaar maken. Inwoners, ondernemers en overheden worstelen met het huidige omgevingsrecht: het is te complex en versnipperd. Daarom komt er een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat maar ook het sociale domein.

De energietransitie gaat een grote impact hebben op onze ruimtelijke inrichting. In het duurzame tijdperk gaan we allemaal wat merken van energieopwekking. De ChristenUnie wil daarom meer ruimte voor ruimte op de politieke agenda. Inrichting van de gemeente moet aansluiten bij het eigen karakter van landschappen, dorpen en steden.

- + Optimaal voorbereiden op nieuwe Omgevingswet. De gemeente anticipeert op de invoering van de nieuwe Omgevingswet door het bestuurlijk ambitieniveau te bepalen en te investeren in scholing van ambtenaren en raadsleden.
- + De gemeente wijst deelgebieden aan waar ervaring opgedaan wordt met het werken onder de nieuwe Omgevingswet.
- + Bij de voorbereidingen op de Omgevingswet werkt de gemeente nauw samen met de Provincie en de Waterschappen.
- + Door middel van een (beeld)kwaliteitsplan gaat Vijfheerenlanden samen met haar inwoners afspraken maken over de openbare ruimte.
- + De gemeente geeft ruimte aan inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden.
- + De ChristenUnie wil het open landschap als onderdeel van het Groene Hart behouden en versnippering voorkomen. Open landschappen mogen niet steeds kleiner worden. Verrommeling, versnippering en opdringerige zichtlocaties langs wegen worden tegen gegaan.
- + Onderdeel van het nationale plan energietransitie is ook een samenhangende visie op de ruimte voor duurzame energieopwekking. Geen wildgroei, maar zorgvuldige planning met participatie van onderop. De gemeente formuleert daarom in de komende periode haar eigen visie op het energielandschap in Vijfheerenlanden.
- + De ontwikkeling van recreatiegebieden in Vijfheerenlanden heeft een prominente plek in de gemeentelijke ruimtelijke visie. We blijven investeren in wandel- en fietsgebieden en doen dat samen met allerlei partners. "Wandelen in de Polder" wordt zo spoedig mogelijk uitgerold over de gebieden die nu tot de gemeente Vianen behoren.
- + De ChristenUnie vindt goed beheer en onderhoud belangrijk indien noodzakelijk in eigen beheer.

Natuur

De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

- + Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- + Geen bezuiniging op natuur- en milieu-educatie.
- + De ChristenUnie pleit voor een revolverend landschapsfonds: een landschapsfonds waaruit geleend kan worden om de ontwikkeling van landschapsplannen financieel te ondersteunen.
- + De ChristenUnie wil dat natuur zo 'beleefbaar' en toegankelijk mogelijk wordt door aanleg en onderhoud van goede wandel- fiets- en beleefpaden.
- + Samenwerking tussen provincie, gemeente, waterschappen, agrarische sector, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en land- en tuinbouworganisaties wordt gestimuleerd.

Hoofdstuk 10: Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie voor?

Mobiliteit brengt mensen bij elkaar en is nodig voor een sterke economie. Mobiliteit is in ontwikkeling vanwege digitale innovatie in het verkeer, de financiële houdbaarheid van het huidige openbaar vervoer, de opkomst van elektrische vervoersmiddelen (fiets en auto) en het nog steeds groeiende aantal auto's op de weg. De mobiliteit mag steeds minder negatieve impact hebben op de kwaliteit van onze leefomgeving en de leefbaarheid. Om die reden is de ChristenUnie voorstander van betere bereikbaarheid van industrieterreinen d.m.v. openbaar vervoer. Vanuit strategische punten kan men dan bijvoorbeeld door het gebruik van deelfietsen en deelauto's verder komen.

Het bestrijden van sluisverkeer, een betere benutting van de bestaande infrastructuur en het beter met elkaar verbinden van de verschillende vervoerssoorten (auto, publiek vervoer en fiets) heeft voor de ChristenUnie prioriteit. De lokale overheid heeft de verantwoordelijkheid (samen met de provincie en het Rijk) om te zorgen voor infrastructuur van een kwalitatief hoog niveau.

Fiets

De ChristenUnie wil een ambitieuze fietsagenda voor de Vijfheerenlanden en het gehele rivierengebied. Voor het lokale woon – werkverkeer moet de fiets weer “het” vervoermiddel worden in plaats van de auto.

- + In de gemeente wordt een lokale fietsagenda ontwikkeld vanwege het toenemende belang van het (elektrische) fietsverkeer. Belangrijke thema's in deze agenda zijn: veiligheid, parkeren, fiets delen en elektrisch fietsen;
- + Er moeten fietssnelwegen komen die de (grote) kernen in de Vijfheerenlanden en daaromheen aan elkaar verbinden;
- + De ChristenUnie wil een adequate fietssnelweg over de Lek en het Amsterdam – Rijnkanaal realiseren, zo mogelijk gekoppeld aan de realisatie van nieuwe bruggen over de A27. Daarbij wordt aansluiting gezocht met de ambities van de stad Utrecht om de fietsmobiliteit te verbeteren;
- + Gratis meenemen van de fiets met de Merwede – Lingelijn blijft gecontinueerd en gestimuleerd; onderzocht moet worden of de capaciteit kan worden verhoogd.

Voetgangers

Belangrijke looproutes naar bijvoorbeeld het centrum, belangrijke ontmoetingsplekken en (zorg) voorzieningen zijn ook voor mindervaliden goed toegankelijk.

- + Handhaving op het blokkeren van de doorgang door winkeliers en horeca (en uiteraard ook anderen).

Openbaar vervoer

- + Bij de transformatie van het openbaar vervoer naar publiek vervoer vindt de ChristenUnie de bereikbaarheid van de (kleine) kernen een belangrijk punt. De provincie is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer, de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer, zoals het leerlingenvervoer. De ChristenUnie vindt dat de gemeente en haar inwoners betrokken moeten worden bij de te maken keuzes, zoals bijvoorbeeld scholierenvervoer.
- + OV-bereikbaarheid van alle kernen. Samen met de Provincie en gebruik makend van nieuwe mobiliteitsvormen willen we werken aan een dekkende bereikbaarheid.
- + Stations en bushaltes zijn toegankelijk voor ouderen en gehandicapten.
- + Bij aanbesteding OV zet Vijfheerenlanden in op schone bussen.
- + Waar mogelijk worden combinaties met het doelgroepenvervoer gezocht (regiotaxi's, scholierenvervoer, wmo-vervoer).
- + Er komt een OV-fietsverhuur op alle OV-knooppunten.
- + De ChristenUnie wil op belangrijke knooppunten in de Vijfheerenlanden fietskluizen plaatsen; het heeft daarbij de voorkeur om gebruik te maken van zogenoemde E-kluizen (kluizen worden elektronisch geopend / gesloten zonder fysieke sleutel).
- + Sociale veiligheid in de omgeving van haltes, stations en parkeerplaatsen wordt bevorderd.

- + Er wordt zo mogelijk aangesloten bij digitale platforms die privaat- en publiek vervoer verbinden.
- + De bereikbaarheid van de oostkant van Vianen en daarmee van het industrieterrein van Vianen wordt verbeterd.

Parkeren

De ChristenUnie is voorstander van een heroverweging van het huidige parkeerbeleid om tot een optimale harmonisatie te komen binnen Vijfheerenlanden.

- + Parkeergeld wordt zoveel mogelijk aangewend om de kwaliteit van de openbare ruimte/parkeergelegenheid/wegen en fietspaden te bevorderen;
- + Bij het bouwen en onderhouden van parkeergarages is (sociale) veiligheid een belangrijk item;
- + Er komen meer laadpunten voor elektrische vervoersmiddelen;
- + In de omgevingsvisie wordt opgenomen dat bij bouw en verbouw de opdrachtgever van de bouw verantwoordelijk is voor voldoende parkeerruimte die passend is bij het doel van het gebouw.

Verkeersveiligheid

- + Er vindt een goede registratie van ongevallen plaats, zodat de zogenaamde 'black spots' in beeld komen. Hiervoor wordt gestreeft naar een uitbreiding van de app "verbeter je buurt" waar mensen ongevallen kunnen registreren waar de politie niet bij betrokken is;
- + Paaltjes op fietspaden en scheiding van rijstroken d.m.v. verhogingen veroorzaken veel ongelukken. Waar de verkeersveiligheid niet in geding is, worden deze paaltjes en deze verhogingen verwijderd;
- + Verschillende verkeersstromen hebben eigen rijwegen. Zo worden snel en langzaam verkeer gescheiden, evenals Landbouw- van fietsverkeer.
- + Landbouwverkeer wordt zoveel mogelijk gescheiden van fietsverkeer;
- + Grotere vrachtwagens worden bij voorkeur geweerd uit het centrum;
- + Vrachtverkeer naar industrieterrein Nieuw Schaik in Leerdam wordt zoveel als mogelijk is, geleid via de N484 / afslag Zuiderveld op de A2. Vrachtverkeer via de N327 wordt zoveel als mogelijk tegengegaan;
- + De gemeente Vijfheerenlanden geeft in haar verkeersbeleid voorrang aan kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsen;
- + De gemeente Vijfheerenlanden werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen, bijvoorbeeld op de scholen en bij instellingen. De gemeente stimuleert dat scholen zich inzetten voor het verkeersveiligheidslabel (www.verkeersveiligheidslabel.nl).